

ZVLÁŠTNOSTI BOJOVÉHO POUŽITÍ ZMOBILIZOVANÝCH SVAZKŮ

Bojová činnost v počátečním období války bude mimo řadu jiných faktorů charakterizována tím, že k dalšímu rozvíjení operací budou postupně zasazovány nové svazky a útvary, které byly v tomto období částečně nebo úplně mobilizačně rozvinuty. Tyto svazky a útvary, zvláště úplně zmobilizované, budou se celkovým charakterem, svými schopnostmi a možnostmi, podstatně lišit od prvosledových svazků. Nerespektování právě těchto zvláštností při bojovém použití zmobilizovaných svazků a útvarů může záporně ovlivnit celkový plán operace, nebo splnění bojových úkolů svazků i speciálních útvarů. Částečné nebo úplné zmobilizování dává těmto svazkům a útvarům svůj zvláštní charakter (kvalitu), který vyplývá z řady personálních až psychologických a nakonec i materiálních příčin. Při celkovém hodnocení kvality jednotlivých svazků i útvarů je nutné si uvědomit, že jednotlivé svazky a útvary, i když se stejnými podmínkami mobilizačního rozvinutí, budou se mezi sebou kvalitativně lišit.

Hlavní charakteristické obecné znaky, které budou ovlivňovat kvalitu těchto svazků, jsou v hlavních rysech, jako u hodnocení bojeschopnosti normálních (mírových) svazků. U zmobilizovaných svazků budou mít svoje další zvláštnosti. Uvedu některé podle mého názoru podstatné:

1. Doplnění velitelů a štábů funkcionáři z nižších funkcí na předurčené vyšší funkce, dále doplnění dalších funkcí důstojníky ze zálohy zásadně ovlivní celkovou metodu práce jak v plánování (i upřesňování) bojového úkolu, tak i v řízení bojové činnosti jednotek a útvarů.

2. Doplnění malých jednotek i celých útvarů příslušníky mužstva ze zálohy podstatně ovlivní sladěnost těch nejmenších jednotek i celých útvarů.

3. Různé a diferencované materiální vybavení různou technikou, někdy i s různými takticko-technickými parametry, bude svým dílem ovlivňovat bojové možnosti celého svazku.

Tyto faktory mají vliv na jednotlivé dílčí oblasti a ve svém souhrnu i na celkovou bojeschopnost svazků. Zdůrazňují, že všechny jsou v dialektické jednotě, tj. kladně i záporně ovlivňují jeden druhého.

Jaké budou další důsledky uvedených zvláštností? Kvalita, rychlost práce, součinnost uvnitř štábu, sladěnost jednotlivých oddělení i celého štábu budou ovlivněny příchodem nových příslušníků ať již z nižších funkcí nebo ze zálohy. Celková kvalita štábů bude v souhrnu ovlivněna kvalitou jednotlivců. Přitom je nutné si uvědomit, že i podřízení velitelů a štáby budou zhruba ve stejné situaci. Bude tedy docházet k aritmetickému součtu všech

důsledků, vyplývajících z této zvláštnosti. Vytýčme-li si určitý stupeň kvality rozhodnutí, jeho rozpracování, určitý a potřebný stupeň organizace součinnosti, dovedení rozhodnutí a součinnosti otázek do jednotek, dojdeme k názoru, že **časová norma k tomuto obsahu činnosti bude ve srovnání se sladěným štábem (včetně podřízených stupňů) delší. Tento obecný závěr se týká jakéhokoli stupně velení.** Obdobný závěr můžeme aplikovat i na oblast řízení bojové činnosti především tehdy, kdy vyžaduje situace rychlé řešení, například vyhodnocení a likvidace atomového napadení, manévr ve střetném boji apod. Na připravenost jednotlivců, oddělení štábu bude mít vliv i jejich vybavenost různými pomůckami k usnadnění a především zrychlení práce jednotlivců i různorodých kolektivů jak v přípravě, tak v průběhu bojové činnosti. I psychologický faktor bude především u příslušníků ze zálohy — náhlý přechod do jiného prostředí s jiným obsahem práce — negativně ovlivňovat kvalitu a rychlost práce jednotlivců a celých štábů.

Zákonitě omezená sladěnost útvarů, jednotek do čtyř a osádek včetně, bude hlavně u druhů vojsk i speciálních vojsk podstatně ovlivňovat, při nutnosti stejné kvality práce, časové splnění různých úkolů, např. vyvedení na osy, svinutí a rozvinutí bojové sestavy, zřízení mostového přepraviště, přípravu dělostřelectva k palbě, to vše bude vyžadovat delší časové normy. Časové splnění různých úkolů budou ovlivňovat i další jednotlivci, např. řidiči bojové techniky při normálním přesunu nebo jízdě přes mostové přepraviště, při jízdě terénem nebo po vodě, kvalita vycvičenosti radistů při práci v jednotlivých rádiových sítích, kvalita průzkumu jednotek při činnosti ve zpravodajských orgánech, to vše v souhrnu povede k dalšímu možnému zpoždění ať již při pochodu, manévru apod. Vyplývající požadavek a nutnost důslednějšího a kvalitnějšího velení těmto malým jednotkám, vzhledem k doplnění nižších velitelů právě ze zálohy nelze zabezpečit.

Bojeschopnost jednotek i celých svazků ovlivňuje dále kvalita a procento doplnění různou bojovou technikou. Omezené množství i různá kvalita bojové techniky např. u rádiových stanic, obrněných transportérů, vozidel, tanků, mostových souprav, bude ve svých důsledcích negativně ovlivňovat kvalitu i časové normy při plnění různorodých bojových úkolů, od jednotlivce a osádky až po útvar a svazek. Tyto materiální vlivy postihují i oblast velení, kde si vyžadují určité zvláštnosti

jak ve svém obsahu, tak v metodách práce. Např. násilný přechod vodního toku s jinými typy obrněných transportérů, tanků apod. vyžaduje jinou organizaci přechodu a při nejmenším bude se prodlužovat.

Působení těchto negativních vlivů můžeme — i když jen částečně — omezit. A to nejen různými opatřeními v míru, ale i v průběhu bojového použití těchto zmobilizovaných svazků a jednotek. Např. ještě v míru pečlivým a důsledným výběrem jednotlivců, ať již z kádrových jednotek, nebo ze zálohy, jejich náročnou přípravou, můžeme zabezpečit kvalitní obsazení předurčených funkcí hlavně u velitelského sboru všech stupňů. Jsem však toho názoru, že na rozhodující velitelské a řídicí funkce, by měli být předurčováni zkušeni velitelé a funkcionáři. Tímto způsobem můžeme zabezpečit náročné řízení a velení jednotek i různých oddělení. V dalším je nutné zintenzívnit velitelskou přípravu celých štábů, zaměřenou především na sladěnost a metody práce.

Plány materiálně technického zabezpečení, realizované již v míru, určují rozsah materiálního naplnění nejen co do kvality jednotlivých druhů techniky, ale i jejího počtu u svazku (útvarů). **Tyto plány by měly být sestavovány a předem posuzovány z hlediska plánovaných a možných bojových úkolů.** Rozbor těchto plánů právě z hlediska takticko-technických možností daného počtu techniky musí vést k závěru, jak daný útvar nebo svazek je nebo není schopen splnit úkol ve srovnání s normálním mírovým svazkem nebo útvarem. A tuto rozborovou činnost opomíjíme a málo respektujeme.

Kvalitu práce jednotlivců, především ze zálohy, bude ovlivňovat jejich vybavení i různými pomůckami k velení.

Proto je nutné **úkol mobilizační pohotovosti nechávat a nehodnotit jen jako časově omezenou činnost, ale i z hlediska materiálních podmínek, které jsou k výkonu různých funkcí předem vytvořeny.** To vyžaduje stanovit přesně, co který velitel a odborný náčelník k výkonu své funkce potřebuje a tyto pomůcky předem stanovit. Tím vytvoříme podmínky ke kvalitnější práci jednotlivců i štábů jako celku.

Zvláštnosti zmobilizovaných svazků nebo útvarů budou však působit i v průběhu jejich bojového použití. Nerespektování těchto zvláštností a v každém případě u každé jednotky a útvaru velmi konkrétních by ve svém komplexu a důsledku mohly vést k opožděnému nebo úplnému nesplnění nesprávně postavené-

mu bojovému úkolu, svazku a možná i svazu. Proto vyplývá zákonitá nutnost každého stupně velení znát možnosti a schopnosti podřízených jednotek a útvarů a na základě těchto znalostí vytyčovat diferencované úkoly jak po stránce obsahové, tak po stránce jejich časového splnění. Například: štáb svazku nebo útvaru bude potřebovat více času na rozplánování a dovedení rozhodnutí do vojsk, pomalejší přesun, další negativní jevy a z nich v souhrnu vyplývá jiná časová norma k zasazení zmobilizovaného svazku ve srovnání s normálním svazkem.

Jelikož zmobilizované štáby nejsou schopny znát plně možnosti podřízených pověřených výcvikem, cvičeními apod., je nutné rozpracovat i obecné a diferencované časové normy potřebné ke splnění různých bojových úkolů různými typy útvarů a svazků.

V metodě i obsahu velení nadřízeného stupně musí být zvláštnosti respektovány i v obsahu jednotlivých bojových rozkazů, bojových nařízení apod. Tyto ve srovnání s normální bojovou dokumentací sladěného svazku musí být obsahově delší, usměrňující v patřičném rozsahu kvalitu práce podřízeného velitele, náčelníka i štábu jako celku. S větší důsledností musí být organizována i součinnost na všech stupních především na stupni svazek — pluk — prapor. Nadřízený stupeň velení musí zintenzívnět osobní pomoc u podřízených, aby přímo na místě ovlivnil způsob řešení stanoveného úkolu.

V článku jsem uvedl jen některé teoretické problémy. Jsou i jiné faktory, které budou bojové použití zmobilizovaných útvarů a svazků ovlivňovat. Domnívám se, že článek dá podnět k zaměření teoretické práce právě na tuto oblast a podstatně ovlivní i praktickou činnost vojsk.